

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) แบบย้อนหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการให้บริหารทางเภสัชกรรมในผู้ป่วยนอกที่ไ้ยาต้านวัณโรค โรงพยาบาลเขาวง โดยการทบทวนข้อมูลจากบันทึกประวัติผู้ป่วยจากเวชระเบียนผู้ป่วยนอก ฐานข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ บริการผู้ป่วยของโรงพยาบาลเขาวง แบบบันทึกการให้บริหารทางเภสัชกรรม และ ข้อมูลในทะเบียนผู้ป่วยวัณโรค ในผู้ป่วยวัณโรคที่ขึ้นทะเบียนและเข้ารับบริการ ณ คลินิกวัณโรคโรงพยาบาล เขาวง ปีงบประมาณ 2560-2561 โดยมีการติดตามผลการให้บริหารทางเภสัชกรรม ได้แก่ อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (Adverse Drug Reaction : ADR) ปัญหาจากการใช้ยาในการรักษา (Drug therapy problems: DTPs) และการจัดการปัญหา อัตราการขาดการรักษา และความสำเร็จการรักษา ในผู้ป่วยวัณโรค การศึกษานี้มีผู้ป่วยที่ไ้ยาต้านวัณโรค 147 ราย ได้รับวินิจฉัยว่าเป็นวัณโรคปอด 130 ราย และวัณโรคนอกปอด 17 ราย ผู้ป่วยจำนวน 135 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.84 ได้รับสูตรยา 2HRZE /4HR เป็นสูตรยาแรกในการรักษาวัณโรค ตามแนวทางการรักษาวัณโรคแห่งชาติ ผลการรักษาวัณโรคมี ความสำเร็จในการรักษา (treatment success) ร้อยละ 87.76 ผลการให้บริหารเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยนอกที่ไ้ยาต้านวัณโรค พบปัญหาจากการใช้ยาต้านวัณโรค (Drug therapy problems: DTPs) ได้แก่ การเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (Adverse Drug Reaction : ADR) ในผู้ป่วย 76 ราย คิดเป็น ร้อยละ 51.70 พบว่าเป็นอาการไม่พึงประสงค์ที่รุนแรงต้องหยุดยาจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.97 โดยเกิดภาวะตับอักเสบ 21 ราย และการมองเห็นผิดปกติ 1 ราย อาการไม่พึงประสงค์ที่ไม่รุนแรงมี จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.73 ส่วนใหญ่อาการที่พบจะเป็น ผื่นคันเล็กน้อยหรือคันแต่ไม่มีผื่น เบื่ออาหารร่วมกับเหนื่อยเพลีย ปวดข้อปวดกล้ามเนื้อ คลื่นไส้/อาเจียน วิงเวียน และชาปลายมือปลาย เท้า ตามลำดับ ผู้ป่วยใช้ยาไม่ต่อเนื่อง 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.72 ปัญหาการสั่งใช้ยาในขนาดยาไม่เหมาะสม 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.78

การให้บริหารเภสัชกรรมในผู้ป่วยนอกที่ไ้ยาต้านวัณโรค สามารถค้นหาปัญหาจากการใช้ยา ได้แก่ การเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา ปัญหาการสั่งใช้ยาในขนาดยาไม่เหมาะสม ปัญหา ผู้ป่วยใช้ยาไม่ต่อเนื่อง และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาได้ และผลการรักษาประสบความสำเร็จเป็นไปตาม แนวทางการรักษาวัณโรคแห่งชาติ

คำสำคัญ : การบริหารทางเภสัชกรรม ปัญหาจากการใช้ยา ความสำเร็จในการรักษา